Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie
Wydział Polityki Społecznej

PROFILAKTYCZNA OPIEKA ZDROWOTNA NAD UCZNIAMI REALIZOWANA W SZKOŁACH NA TERENIE WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO W ROKU SZKOLNYM 2019/2020.

Rzeszów 2020 rok

Podkarpacki Urząd Wojewódzki
Wydział Polityki Społecznej – Oddział Zdrowia Publicznego
ul. Grunwaldzka 15
35-959 Rzeszów
tel.: 17 867-13-20
fax: 17 867-19-50
e-mail: s@rzeszow.uw.gov.pl

/Przy wykorzystaniu danych z niniejszego opracowania proszę podać źródło/

Wprowadzenie

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie aktualnej sytuacji w profilaktycznej opiece zdrowotnej nad uczniami w szkołach województwa podkarpackiego w roku szkolnym 2019/2020 z uwzględnieniem typów szkół oraz ich lokalizacji.

Źródłem informacji dotyczących realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach są roczne sprawozdania statystyczne MZ-06 **„Sprawozdanie z realizacji Profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach”** za rok szkolny 2019/2020, gromadzone przez Oddział Zdrowia Publicznego Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego.

Zagadnienie to reguluje Ustawa o statystyce publicznej. Podmiotami zobowiązanymi do przekazania danych statystycznych są podmioty wykonujące działalność leczniczą udzielające ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych w zakresie opieki profilaktycznej nad dziećmi i młodzieżą szkolną.

Spis treści

1. Zakres i organizacja profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą 5
2. Rodzaje szkół i miejsce położenia szkoły. 7
3. Liczba uczniów w szkołach według rodzaju szkół i lokalizacji. 8
4. Uczniowie niepełnosprawni w szkołach województwa podkarpackiego 9
5. Miejsce realizacji świadczeń 11
6. Udział pielęgniarki w realizacji szkolnego programu edukacji zdrowotnej 12
7. Działania pielęgniarki/higienistki w zakresie zdrowia jamy ustnej i profilaktyki próchnicy. 13
8. Udzielanie porad w ramach opieki czynnej oraz w przypadku nagłych zachorowań 15
9. Wykonywanie testów przesiewowych (w części dotyczącej zadań pielęgniarki). 19
10. Profilaktyczne badania lekarskie 20

Spis tabel

Tabela 1 Szkoły objęte profilaktyczną opieką zdrowotną wg rodzaju szkół i miejsca położenia w roku szkolnym 2019/2020 7

Tabela 2 Liczba uczniów objętych opieką profilaktyczną wg rodzaju szkół i miejsca położenia w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019 oraz w roku szkolnym 2019/2020 8

Tabela 3 Liczba uczniów objętych opieką profilaktyczną wg rodzaju szkół i miejsca położenia w roku szkolnym 2019/2020 8

Tabela 4 Liczba uczniów niepełnosprawnych wg rodzaju szkół i miejsca położenia w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019 oraz 2019/2020 9

Tabela 5 Liczba uczniów niepełnosprawnych wg rodzaju szkół i miejsca położenia w roku szkolnym 2019/2020 10

Tabela 6 Liczba gabinetów profilaktycznych i pomocy przedlekarskiej na terenie szkół wg rodzaju szkół i miejsca położenia w roku szkolnym 2019/2020 11

Tabela 7 Liczba uczniów objętych programem edukacji zdrowotnej wg miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019oraz 2019/2020 12

Tabela 8 Uczniowie szkół podstawowych (bez szkół specjalnych) objęci profilaktyką fluorkową wg rodzaju szkół i miejsca położenia w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019 oraz 2019/2020 14

Tabela 9 Uczniowie szkół podstawowych (bez szkół specjalnych) objęci profilaktyką fluorkową wg rodzaju szkół i miejsca położenia w roku szkolnym 2019/2020 15

Tabela 10 Liczba uczniów którym udzielono porad w ramach opieki czynnej wg rodzaju szkół i miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019 oraz 2019/2020 15

Tabela 11 Liczba uczniów którym udzielono porad w ramach opieki czynnej wg rodzaju szkół i miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2019/2020 16

Tabela 12 Porady udzielone uczniom w przypadku nagłych zachorowań wg rodzaju szkół i miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019 oraz 2019/2020 17

Tabela 13 Porady udzielone uczniom w przypadku nagłych zachorowań wg rodzaju szkół i miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2019/2020 17

Tabela 14 Liczba udzielonych porad uczniom w związku z diagnozowaniem zjawiska przemocy w szkole wg rodzaju szkół i miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019 oraz 2019/2020 18

Tabela 15 Liczba udzielonych porad uczniom w związku z diagnozowaniem zjawiska przemocy w szkole wg rodzaju szkół i miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2019/2020 18

Tabela 16 Wykonanie testów przesiewowych w szkołach wg rodzaju szkół i miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019 oraz 2019/2020 19

Tabela 17 Wykonanie testów przesiewowych w szkołach wg rodzaju szkół i miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2019/2020 20

Tabela 18 Profilaktyczne badania lekarskie wg rodzaju szkół i miejsca położenia w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019 oraz 2019/2020 21

Tabela 19 Wykonanie profilaktycznych badań lekarskich wg etapów edukacji w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019 oraz 2019/2020 22

Spis wykresów

Wykres 1 Struktura procentowa liczby szkół objętych profilaktyczną opieką zdrowotną wg rodzaju szkół i miejsca położenia w roku szkolnym 2019/2020 7

Wykres 2 Struktura procentowa liczby uczniów objętych profilaktyczną opieką zdrowotną w województwie wg rodzaju szkół i miejsca położenia szkół w roku szkolnym 2019/2020 9

Wykres 3 Struktura liczby uczniów niepełnosprawnych w ogólnej liczbie uczniów wg rodzaju szkół w roku szkolnym 2017/2018, 2018/2019 oraz 2019/2020 10

Wykres 4 Struktura liczby uczniów niepełnosprawnych w ogólnej liczbie uczniów wg rodzaju szkół w roku szkolnym 2019/2020 10

Wykres 5 Udział procentowy liczby gabinetów profilaktycznych na terenie szkół w ogólnej liczbie miejsc realizacji świadczeń wg rodzaju szkół i miejsca położenia w roku szkolnym 2019/2020 11

Wykres 6 Udział procentowy liczby uczniów objętych programem edukacji zdrowotnej w ogólnej liczbie uczniów w roku szkolnym 2017/2018, 2018/2019 oraz 2019/2020 13

Wykres 7 Struktura procentowa liczby uczniów objętych programem fluoryzacji wg miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019 oraz w roku 2019/2020 14

Wykres 8 Udział procentowy liczby uczniów którym udzielono porad w ramach opieki czynnej w ogólnej liczbie uczniów wg rodzaju szkół i miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2019/2020 16

Wykres 9 Udział procentowy liczby uczniów którym udzielono porad w przypadku nagłych zachorowań w ogólnej liczbie uczniów wg rodzaju szkół i miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2018/2019 17

Wykres 10 Udział procentowy udzielonych porad uczniom w związku z diagnozowaniem zjawiska przemocy w szkole wg miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019 oraz 2019/2020 19

Wykres 11 Udział procentowy liczby uczniów zbadanych w liczbie uczniów podlegającym testom przesiewowym wg rodzaju i miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2019/2020 20

Wykres 12 Profilaktyczne badania lekarskie w podziale wg miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2019/2020 21

Wykres 13 Udział procentowy liczby uczniów zbadanych przez lekarza w liczbie uczniów podlegającym badaniu wg etapów edukacji w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019 oraz 2019/2020 22

1. Zakres i organizacja profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą

Organizację i zakres profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami regulują następujące przepisy:

- Ustawa z dnia 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami (Dz. U. z 2019 r. poz. 1078)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 sierpnia 2019 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2019 (Dz.U. z 2019 r. poz. 649 i 730)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (tekst jednolity Dz.U. 2019 poz.736).

Profilaktyczną opiekę zdrowotną nad dziećmi i młodzieżą w szkole sprawują:

- lekarz podstawowej opieki zdrowotnej sprawujący opiekę nad uczniem na podstawie deklaracji wyboru lekarza poz.;
- lekarz dentysta;
- pielęgniarka środowiska nauczania i wychowania lub higienistka szkolna lub położna posiadająca kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska

Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami sprawowana jest zwykle w gabinecie znajdującym się na terenie szkoły lub na terenie podmiotu leczniczego. Świadczenia pielęgniarki/higienistki szkolnej obejmują:

- świadczenia profilaktyczne, w tym wykonywanie i interpretowanie testów przesiewowych u dzieci w wieku szkolnym, w terminach badań bilansowych,
- świadczenia grupowej profilaktyki fluorkowej u dzieci klas I-VI szkoły podstawowej,
- kierowanie postępowaniem przesiewowym oraz sprawowanie opieki nad uczniami z dodatnimi wynikami testów,
- czynne poradnictwo dla uczniów z problemami zdrowotnymi oraz sprawowanie opieki nad uczniami z chorobami przewlekłymi i niepełnosprawnością,
- udzielanie pomocy przedlekarskiej w przypadku nagłych zachorowań, urazów, zatruć,
- doradztwo dla dyrektora szkoły zgodnie z posiadanymi kompetencjami,
- udział w planowaniu, realizacji i ocenie edukacji zdrowotnej

Pielęgniarka, higienistka szkolna albo położna opiekuje się dziećmi i młodzieżą szkolną do ukończenia ostatniej klasy szkoły ponadgimnazjalnej. Dzieci realizujące obowiązek rocznego

obowiązkowego przygotowania przedszkolnego na terenie szkolnym również są objęte opieką zdrowotną przez pielęgniarkę lub higienistkę szkolną.

Terminy wykonania badań bilansowych i testów przesiewowych:

- roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne;
- klasa III szkoły podstawowej;
- klasa V szkoły podstawowej;
- klasa VII szkoły podstawowej;
- klasa I szkoły ponadpodstawowej;
- 19 rok życia – uczeń kończący szkołę ponadpodstawową.

Profilaktyczne badania lekarskie (bilanse zdrowia) dzieci i młodzieży szkolnej do ukończenia 19 r.ż., a także obowiązkowe szczepienia ochronne wykonują lekarze, do których osoby te są zadeklarowane.

2. Rodzaje szkół i miejsce położenia szkoły.

Z danych uzyskanych na podstawie formularzy sprawozdawczych MZ-06 wynika, że w roku szkolnym 2019/2020 w województwie podkarpackim profilaktyczną opiekę zdrowotną nad uczniami sprawowało 211 jednostek. Na terenie województwa funkcjonowało wg sprawozdania MZ-06 ogółem 1 377 placówek szkolno-wychowawczych, z czego w miastach 518 (37,6%) a na terenach wiejskich 859 (62,4%).

Tabela 1 Szkoły objęte profilaktyczną opieką zdrowotną wg rodzaju szkół i miejsca położenia w roku szkolnym 2019/2020

Rodzaj szkoły	Razem	Miasto	Wieś
Liceum	126	112	14
Podstawowa	1048	234	814
Szkoła specjalna	38	31	7
Technikum i szkoła branżowa II stopnia	107	93	14
Branżowa I stopnia	58	48	10
Razem	**1 377**	**518**	**859**

Źródło: Sprawozdanie MZ – 06

Wykres 1 Struktura procentowa liczby szkół objętych profilaktyczną opieką zdrowotną wg rodzaju szkół i miejsca położenia w roku szkolnym 2019/2020

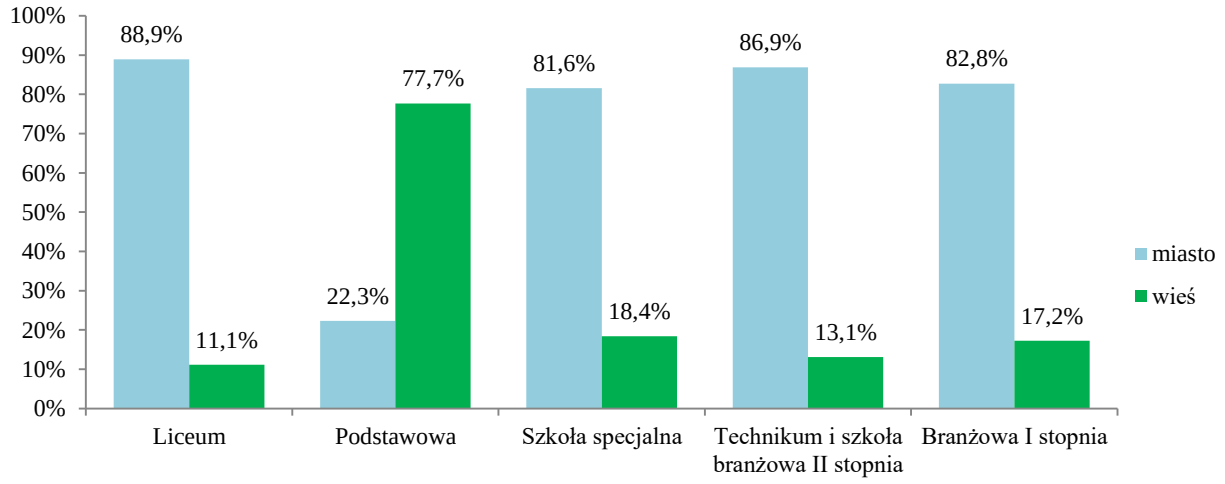

Źródło: Sprawozdanie MZ –06

Na terenach wiejskich jest większa liczba szkół podstawowych niż w miastach.

3. Liczba uczniów w szkołach według rodzaju szkół i lokalizacji.

W roku szkolnym 2019/2020 w województwie podkarpackim pod opieką pielęgniarek i higienistek szkolnych w środowisku nauczania i wychowania ogółem było 263 332 uczniów (w mieście 161 771 (61,4%) oraz na wsiach 101 561 (38,6%)). Najliczniejszą grupę stanowili uczniowie szkół podstawowych 173 313, co stanowi 69,3% ogólnej liczby uczniów objętych opieką profilaktyczną. Następną co do wielkości grupą byli uczniowie techników 41 894 (15,9%). Liczba uczniów objętych opieką profilaktyczną w szkołach publicznych 258 625 (98,2 %); niepublicznych 4 707 (1,8%).

Tabela 2 Liczba uczniów objętych opieką profilaktyczną wg rodzaju szkół i miejsca położenia w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019 oraz w roku szkolnym 2019/2020

Rok szkolny	Liczba uczniów		w tym			
	l. bezwzgl.	%	miasto	wieś	szkoła publiczna	szkoła niepublicznaa
2017/2018	267 629	100,0	155 308	112 321	262 929	4 700
2018/2019	265 851	100,0	153 560	112 291	259 827	6 024
2019/2020	263 332	100,0	161 771	101 561	258 625	4 707

Źródło: Sprawozdanie MZ – 06

Tabela 3 Liczba uczniów objętych opieką profilaktyczną wg rodzaju szkół i miejsca położenia w roku szkolnym 2019/2020

Rodzaj szkoły	Liczba uczniów		w tym			
	l. bezwzgl.	%	miasto	wieś	szkoła publiczna	szkoła niepubliczna a
Liceum	36 781	14,0	35 549	1 232	35 875	906
Podstawowa	173 313	65,8	77 056	96 257	169 655	3 658
Szkoła specjalna	2 796	1,1	2 417	379	2 653	143
Technikum i szkoła branżowa II stopnia	41 894	15,9	38 992	2 902	41 894	-
Branżowa I stopnia	8 548	3,2	7 757	791	8 548	-
Razem	**263 332**	**100,0**	**161 771**	**101 561**	**258 625**	**4 707**

Źródło: Sprawozdanie MZ – 06

Wykres 2 Struktura procentowa liczby uczniów objętych profilaktyczną opieką zdrowotną w województwie wg rodzaju szkół i miejsca położenia szkół w roku szkolnym 2019/2020

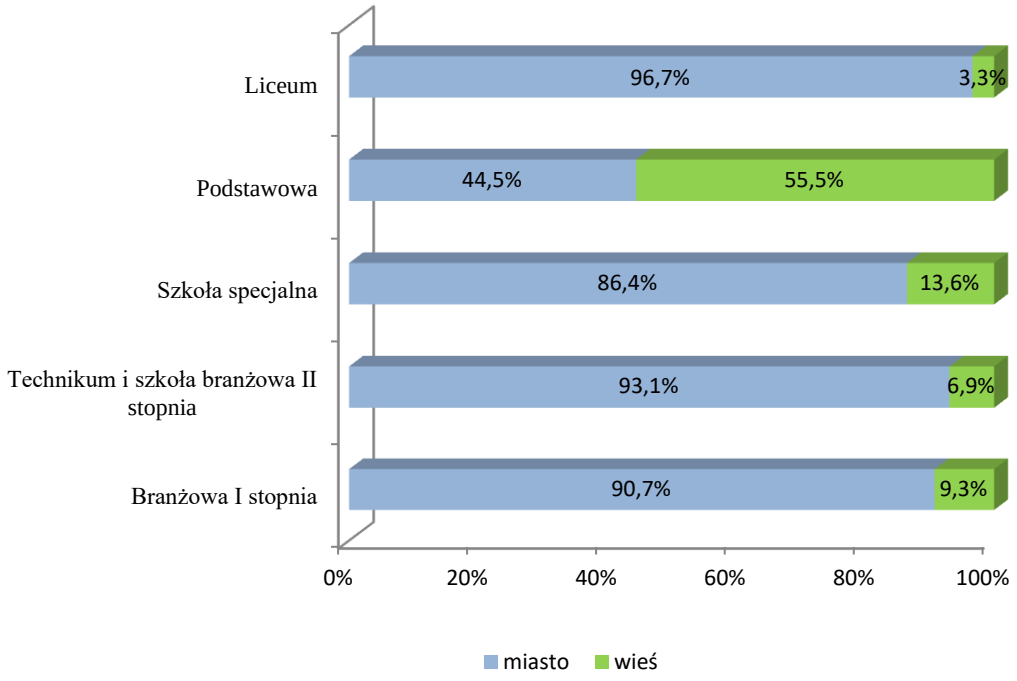

Źródło: Sprawozdanie MZ –06

4. Uczniowie niepełnosprawni w szkołach województwa podkarpackiego

W roku szkolnym 2019/2020 opieką profilaktyczną objętych było 7 841 uczniów niepełnosprawnych, co stanowiło 3% ogólnej liczby uczniów.

Najwięcej uczniów niepełnosprawnych objęto opieką w szkołach specjalnych ogółem uczniów 2 796; niepełnosprawni – 2 671 (95,5%). Najmniej uczniów niepełnosprawnych uczęszczało do technikum tam objęto opieką ogółem – 41 894; niepełnosprawni – 440 (1,1%). W mieście w roku szkolnym 2019/2020 objęto opieką – 5 805 o 3,6% więcej uczniów niepełnosprawnych a niżeli w roku szkolnym 2017/2018 – 5 602 uczniów.

Tabela 4 Liczba uczniów niepełnosprawnych wg rodzaju szkół i miejsca położenia w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019 oraz 2019/2020

Rok szkolny	Liczba uczniów w szkole ogółem	z tego:		w tym niepełno-sprawnych	z tego	
		miasto	wieś		miasto	wieś
2017/2018	267 629	155 308	112 321	7 517	5 602	1 915
2018/2019	265 851	153 560	112 291	7 490	5 410	2 080
2019/2020	263 332	161 771	101 561	7 841	5 805	2 036

Źródło: Sprawozdanie MZ – 06

Wykres 3 Struktura liczby uczniów niepełnosprawnych w ogólnej liczbie uczniów wg rodzaju szkół w roku szkolnym 2017/2018, 2018/2019 oraz 2019/2020

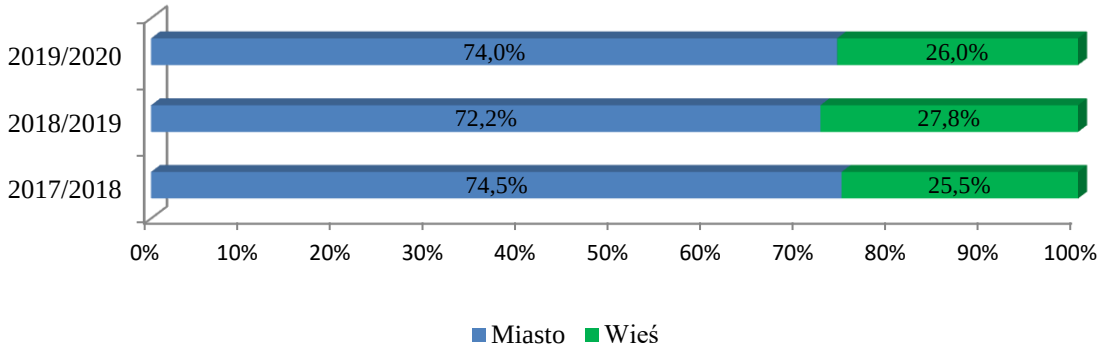

Tabela 5 Liczba uczniów niepełnosprawnych wg rodzaju szkół i miejsca położenia w roku szkolnym 2019/2020

Rodzaj szkoły	Liczba uczniów w szkole ogółem	z tego:		w tym niepełno-sprawnych	z tego	
		miasto	wieś		miasto	wieś
Liceum	36 781	35 549	1 232	549	536	13
Podstawowa	173 313	77 056	96 257	3 938	2 286	1 652
Szkoła specjalna	2 796	2 417	379	2 671	2 344	327
Technikum i szkoła branżowa II stopnia	41 894	38 992	2 902	440	416	24
Branżowa I stopnia	8 548	7 757	791	243	223	20
Razem	**263 332**	**161 771**	**101 561**	**7 841**	**5 805**	**2 036**

Źródło: Sprawozdanie MZ – 06

Wykres 4 Struktura liczby uczniów niepełnosprawnych w ogólnej liczbie uczniów wg rodzaju szkół w roku szkolnym 2019/2020

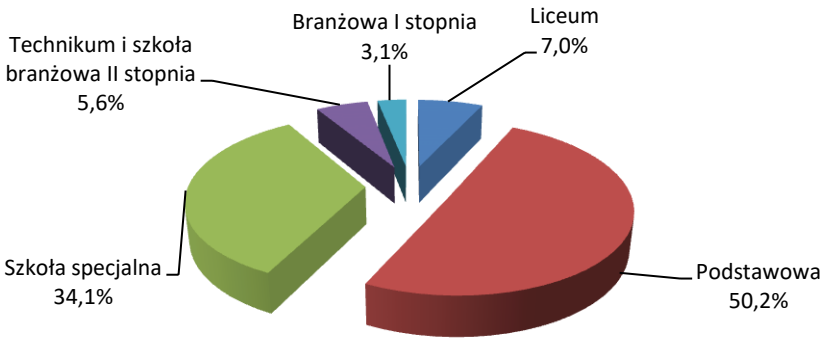

Źródło: Sprawozdanie MZ –06

5. Miejsce realizacji świadczeń

W roku szkolnym 2019/2020 pielęgniarki i higienistki szkolne sprawowały opiekę zdrowotną nad uczniami w 1 377 placówkach szkolnych. Gabinety profilaktyki i pomocy przedlekarskiej na terenie szkoły (lub w budynku należącym do innej szkoły – w zespole szkół) posiadało 1 033 szkół, tj. 75% ogólnej liczby szkół (w tym w szkołach miejskich – 518 i w szkołach wiejskich – 859 gabinetów).

Tabela 6 Liczba gabinetów profilaktycznych i pomocy przedlekarskiej na terenie szkół wg rodzaju szkół i miejsca położenia w roku szkolnym 2019/2020

Rodzaj szkoły	Miejsce realizacji świadczeń					z tego					
						miasto			wieś		
	ogółem	w tym				ogółem	w tym		ogółem	w tym	
		gabinet na terenie szkoły[1)]	%	inne[2)]	%		gabinet na terenie szkoły[1)]	inne[2)]		gabinet na terenie szkoły[1)]	inne[2)]
Liceum	126	114	90,5	12	9,5	112	103	9	14	11	3
Podstawowa	1 048	727	69,4	321	30,6	234	217	17	814	510	304
Szkoła specjalna	38	35	92,1	3	7,9	31	28	3	7	7	0
Technikum i szkoła branżowa II stopnia	107	103	96,3	4	3,7	93	90	3	14	13	1
Branżowa I stopnia	58	54	93,1	4	6,9	48	45	3	10	9	1
Razem	**1 377**	**1 033**	**75,0**	**344**	**25,0**	**518**	**483**	**35**	**859**	**550**	**309**

Źródło: Sprawozdanie MZ –06

1) - Z tego: gabinety profilaktyki i pomocy przedlekarskiej w szkole oraz gabinety w budynku należącym do innej szkoły (w zespole szkół).
2) - Inne pomieszczenie na terenie szkoły lub gabinety poza szkołą (zespołem szkół).

Wykres 5 Udział procentowy liczby gabinetów profilaktycznych na terenie szkół w ogólnej liczbie miejsc realizacji świadczeń wg rodzaju szkół i miejsca położenia w roku szkolnym 2019/2020

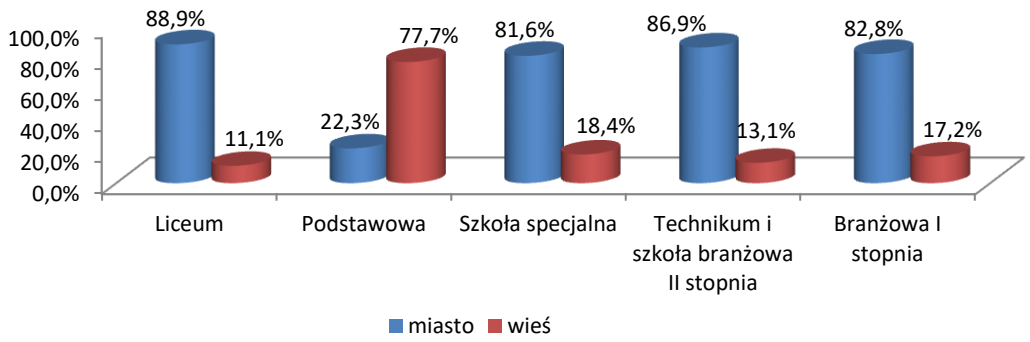

Źródło: Sprawozdanie MZ –06

6. Udział pielęgniarki w realizacji szkolnego programu edukacji zdrowotnej

Do zadań pielęgniarki szkolnej należy prowadzenie edukacji zdrowotnej uczniów oraz uczestniczenie w szkolnych programach profilaktyki i promocji zdrowia.

W roku szkolnym 2019/2020 w szkolnych programach edukacji zdrowotnej realizowanych przez pielęgniarki szkolne uczestniczyło 173 232 uczniów tj. 65,8% ogólnej liczby uczniów w 987 placówkach. Liczba uczniów objętych programem edukacji w mieście – 113 062 (69,9%), natomiast liczba uczniów na wsi 60 170 (59,2%).

Tabela 9. Udział pielęgniarki w realizacji szkolnego programu edukacji zdrowotnej w roku szkolnym 2019/2020

Rodzaj szkoły	Liczba szkół	Liczba uczniów	Udział pielęgniarki w realizacji szkolnego programu edukacji zdrowotnej	
			liczba szkół	liczba uczniów
Razem	1 377	263 332	987	173 232
miasto	518	161 771	399	113 062
wieś	859	101 561	588	60 170

Tabela 7 Liczba uczniów objętych programem edukacji zdrowotnej wg miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019oraz 2019/2020

Rok szkolny	Ogółem			Miasto			Wieś		
	liczba uczniów ogółem	uczniowie objęci programem	%	liczba uczniów ogółem	uczniowie objęci programem	%	liczba uczniów ogółem	uczniowie objęci programem	%
2017/2018	267 629	175 993	65,8	155 308	109 540	70,5	112 321	66 453	59,2
2018/2019	265 851	175 646	66,1	153 560	109 585	71,4	112 291	66 061	58,8
2019/2020	263 332	173 232	65,8	161 771	113 062	69,9	101 561	60 170	59,2

Wykres 6 Udział procentowy liczby uczniów objętych programem edukacji zdrowotnej w ogólnej liczbie uczniów w roku szkolnym 2017/2018, 2018/2019 oraz 2019/2020.

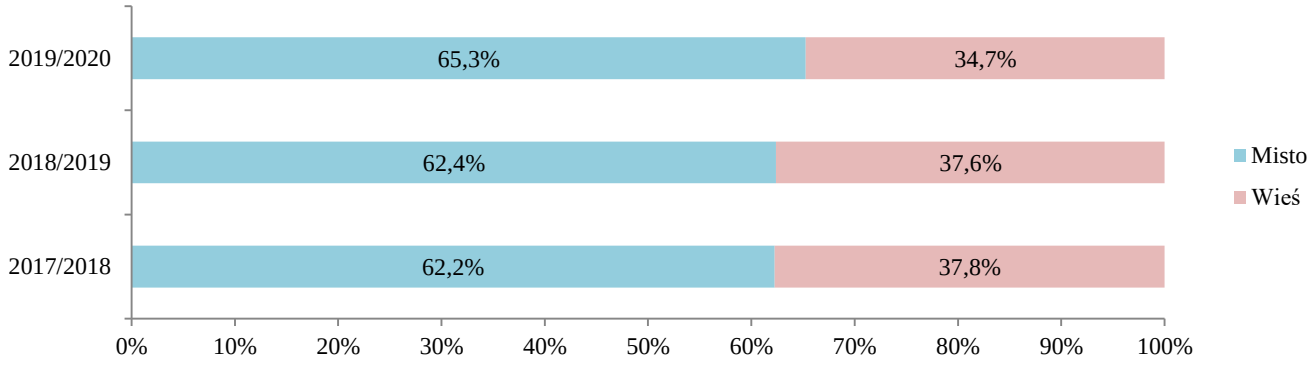

Źródło: Sprawozdanie MZ –06

7. Działania pielęgniarki/higienistki w zakresie zdrowia jamy ustnej i profilaktyki próchnicy.

W roku szkolnym 2019/2020 edukacją zdrowotną w zakresie zdrowia jamy ustnej objętych było 121 691 uczniów w 1 014 placówkach. Liczba uczniów objętych programem edukacji w mieście – 59 017 (48,5%), natomiast liczba uczniów na wsi 62 674 (51,5%).

Tabela 10. Realizacja edukacji w zakresie zdrowia jamy ustnej w roku 2019/2020

Rodzaj szkoły	Edukacja w zakresie jamy ustnej		w tym:			
			miasto		wieś	
	liczba szkół	liczba uczniów	liczba szkół	liczba uczniów	liczba szkół	liczba uczniów
Liceum	13	1 912	12	1 834	1	78
Podstawowa	961	115 359	218	52 930	743	62 429
Szkoła specjalna	25	1 438	21	1 271	4	167
Technikum i szkoła branżowa II stopnia	8	1 976	8	1 976	0	0
Branżowa I stopnia	7	1 006	7	1 006	0	0
Razem	1 014	121 691	266	59 017	748	62 674

Profilaktyka fluorkowa metodą nadzorowanego szczotkowania zębów .

Grupowa profilaktyka fluorkowa polega na prowadzeniu u uczniów szkół podstawowych (klasy I-VI) znajdujących się na obszarach, gdzie poziom fluorków w wodzie pitnej nie przekracza wartości 1 mg/l, metodą nadzorowanego szczotkowania zębów preparatami fluorkowymi 6 razy w roku, w odstępach co 6 tygodni.

Na terenie województwa podkarpackiego w roku szkolnym 2017/2018 profilaktyką fluorkową metodą nadzorowanego szczotkowania zębów objętych było 120 904 uczniów szkół podstawowych tj. 71,8% ogólnej liczby uczniów, natomiast w roku szkolnym 2019/2020 została przeprowadzona grupowa profilaktyka fluorkowa metodą nadzorowanego szczotkowania zębów u 113 424 tj. 65,4% ogólnej liczby uczniów i była niższa o 6,4%. W szkołach podstawowych w miastach (65,9%) wykonanie tego świadczenia było o kilka punktów procentowych większe niż w szkołach na wsi (65,1%).

Tabela 8 Uczniowie szkół podstawowych (bez szkół specjalnych) objęci profilaktyką fluorkową wg rodzaju szkół i miejsca położenia w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019 oraz 2019/2020

Rok szkolny	Ogółem			Miasto			Wieś		
	liczba uczniów ogółem	uczniowie objęci programem	%	liczba uczniów ogółem	uczniowie objęci programem	%	liczba uczniów ogółem	uczniowie objęci programem	%
2017/2018	168 314	120 904	71,8	74 844	54 726	73,1	93 470	66 178	70,8
2018/2019	178 892	120 449	67,3	78 849	55 739	70,7	100 043	64 710	64,7
2019/2020	173 313	113 424	65,4	77 056	50 771	65,9	96 257	62 653	65,1

Źródło: Sprawozdanie MZ –06

Wykres 7 Struktura procentowa liczby uczniów objętych programem fluoryzacji wg miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019 oraz w roku 2019/2020

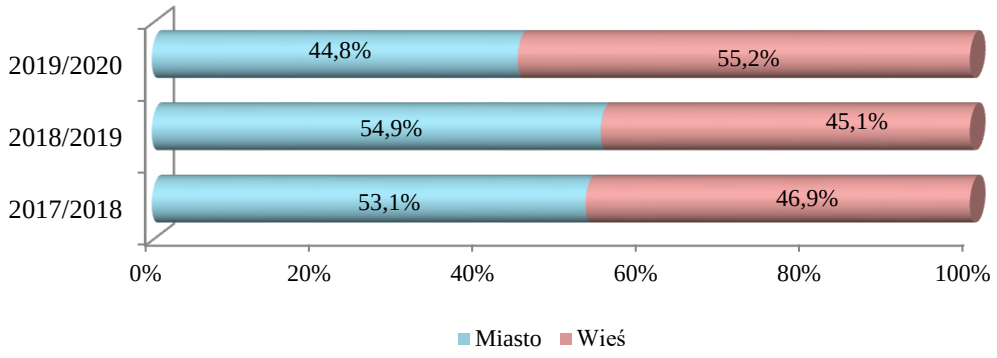

Źródło: Sprawozdanie MZ –06

Tabela 9 Uczniowie szkół podstawowych (bez szkół specjalnych) objęci profilaktyką fluorkową wg rodzaju szkół i miejsca położenia w roku szkolnym 2019/2020

Rodzaj szkoły	Ogółem		Miasto		Wieś	
	liczba uczniów ogółem	uczniowie objęci programem	liczba uczniów ogółem	uczniowie objęci programem	liczba uczniów ogółem	uczniowie objęci programem
Szkoły podstawowe publiczne	169 655	111 055	75 203	49 637	94 452	61 418
Szkoły podstawowe niepubliczne	3 658	2 369	1 853	1 134	1 805	1 235
Razem	173 313	113 424	77 056	50 771	96 257	62 653

Źródło: Sprawozdanie MZ –06

8. Udzielanie porad w ramach opieki czynnej oraz w przypadku nagłych zachorowań

Porady w ramach opieki czynnej obejmują:

- pomoc w radzeniu sobie z chorobą lub niepełnosprawnością;
- pomoc w utrzymaniu kondycji fizycznej i samopoczucia w celu kompensowania niepełnosprawności;
- przeciwdziałanie przemocy domowej i rówieśniczej oraz izolacji społecznej;
- udzielanie porad w zakresie stylu życia, samoobserwacji i samoopieki;
- umiejętności radzenia sobie z trudnościami i problemami w związku z chorobą lub uzależnieniami.

W roku szkolnym 2019/2020 na 263 332 uczniów ogółem w szkole opieką czynną zostało objętych 40 636 uczniów tj. 15,4% wszystkich uczniów. Udzielono im 60 971 porad z tego 43 905 (72%) w mieście oraz 17 066 (28%) na wsi. W szkołach specjalnych odsetek uczniów korzystających z tego typu porad był najwyższy i wynosił 43,7%. Natomiast w pozostałych typach szkól wyniósł od 12,5% do 17,6%.

Tabela 10 Liczba uczniów którym udzielono porad w ramach opieki czynnej wg rodzaju szkół i miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019 oraz 2019/2020

Rok szkolny	Liczba uczniów w szkole ogółem	w tym:		Uczniowie objęci opieką czynną		w tym:			
		miasto	wieś			miasto		wieś	
				liczba uczniów	liczba porad	liczba uczniów	liczba porad	liczba uczniów	liczba porad
2017/2018	267 629	155 308	112 321	50 393	79 178	32334	54 284	18 059	24 894
2018/2019	265 851	153 560	112 291	54 875	87 875	34 077	59 856	20 798	28 019
2019/2020	263 332	161 771	101 561	40 636	60 971	27 077	43 905	13 559	17 066

Źródło: Sprawozdanie MZ –06

Tabela 11 Liczba uczniów którym udzielono porad w ramach opieki czynnej wg rodzaju szkół i miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2019/2020

Rodzaj szkoły	Uczniowie objęci opieką czynną		w tym:			
			miasto		wieś	
	liczba uczniów	liczba porad	liczba uczniów	liczba porad	liczba uczniów	liczba porad
Liceum	6 482	9 006	6 422	8 920	60	86
Podstawowa	25 536	34 354	12 354	17 877	13 182	16 477
Szkoła specjalna	1 221	4 761	1 119	4 496	102	265
Technikum i szkoła branżowa II stopnia	6 327	10 338	6 143	10 140	184	198
Branżowa I stopnia	1 070	2 512	1 039	2 472	31	40

Źródło: Sprawozdanie MZ –06

Wykres 8 Udział procentowy liczby uczniów którym udzielono porad w ramach opieki czynnej w ogólnej liczbie uczniów wg rodzaju szkół i miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2019/2020

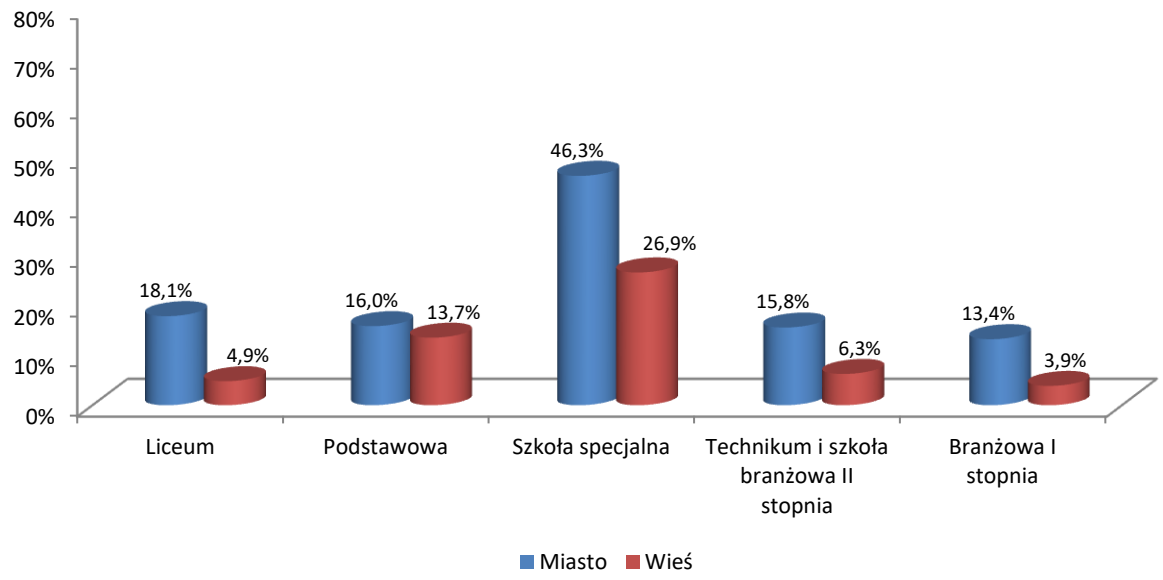

Źródło: Sprawozdanie MZ –06

Liczba uczniów, którzy zgłosili się do gabinetu profilaktyki i pomocy przedlekarskiej w przypadku nagłych zachorowań wynosiła 80 881, co stanowi 30,7% ogółu uczniów we wszystkich typach szkół. Pielęgniarki i higienistki szkolne udzieliły 136 282 porad z tego 116 326 (85,4%) w mieście oraz 19 956 (14,6%) na wsi. W stosunku do roku szkolnego 2018/2019 liczba uczniów, którzy zgłosili się do gabinetu profilaktyki i pomocy przedlekarskiej w przypadku nagłych zachorowań była niższa o 3,2 punkty procentowe.

Tabela 12 Porady udzielone uczniom w przypadku nagłych zachorowań wg rodzaju szkół i miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019 oraz 2019/2020

Rok szkolny	Liczba uczniów w szkole ogółem	z tego:		Opieka nad uczniami w przypadku nagłych zachorowań		w tym:			
		miasto	wieś			miasto		wieś	
				liczba uczniów	liczba porad	liczba uczniów	liczba porad	liczba uczniów	liczba porad
2017/2018	267 629	155 308	112 321	104 101	189 731	82 400	159 123	21 701	30 608
2018/2019	265 851	153 560	112 291	99 084	191 538	76 899	160 280	22 185	31 258
2019/2020	**263 332**	**161 771**	**101 561**	**80 881**	**136 282**	**65 386**	**116 326**	**15 495**	**19 956**

Źródło: Sprawozdanie MZ –06

Tabela 13 Porady udzielone uczniom w przypadku nagłych zachorowań wg rodzaju szkół i miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2019/2020

Rodzaj szkoły	Liczba uczniów w szkole ogółem	z tego:		Opieka nad uczniami w przypadku nagłych zachorowań		w tym:			
		miasto	wieś			miasto		wieś	
				liczba uczniów	liczba porad	liczba uczniów	liczba porad	liczba uczniów	liczba porad
Liceum	36 781	35 549	1 232	12 795	18 460	12 606	18 206	189	254
Podstawowa	173 313	77 056	96 257	50 898	89 266	36 330	71 372	14 568	17 894
Szkoła specjalna	2 796	2 417	379	1 902	8 323	1 612	7 069	290	1 254
Technikum i szkoła branżowa II stopnia	41 894	38 992	2 902	11 937	15 842	11 541	15 352	396	490
Branżowa I stopnia	8 548	7 757	791	3 349	4 391	3 297	4 327	52	64

Źródło: Sprawozdanie MZ –06

Wykres 9 Udział procentowy liczby uczniów którym udzielono porad w przypadku nagłych zachorowań w ogólnej liczbie uczniów wg rodzaju szkół i miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2018/2019

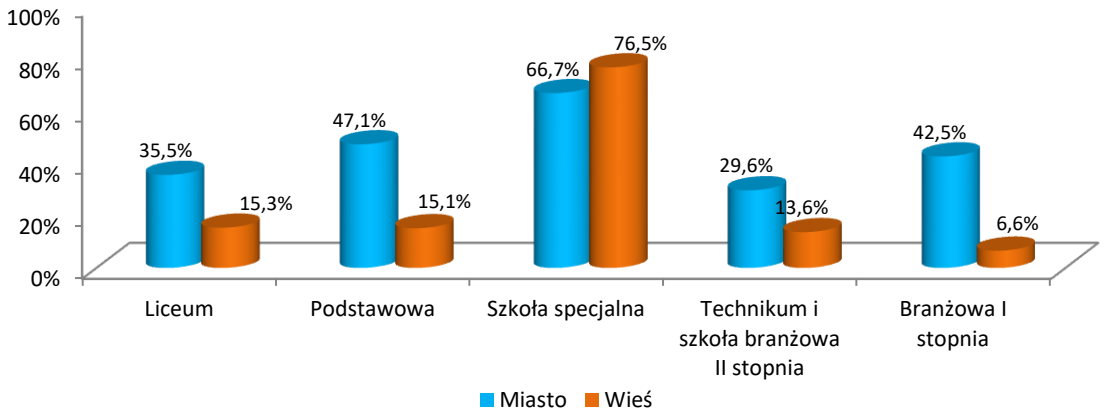

Źródło: Sprawozdanie MZ –06

Liczba uczniów którym udzielono porad w związku z diagnozowaniem zjawiska przemocy (w tym przemocy rówieśniczej) w roku szkolnym 2019/2020 wynosiła 618. Udział procentowy liczby uczniów w związku z diagnozowaniem zjawiska przemocy w ogólnej liczbie uczniów w roku szkolnym 2019/2020 wynosił 2,3‰ i był niższy o 0,5‰ od roku szkolnego 2017/2018 (2,8‰).

Pielęgniarki i higienistki szkolne w roku szkolnym 2019/2020 udzieliły 968 porad z tego 526 (54,3%) w mieście oraz 442 (45,7%) na wsi. W roku szkolnym 2017/2018 porad udzielono 1 111 w mieście 585 (52,7%) na wsi 526 (47,3%).

Tabela 14 Liczba udzielonych porad uczniom w związku z diagnozowaniem zjawiska przemocy w szkole wg rodzaju szkół i miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019 oraz 2019/2020

Rok szkolny	Liczba uczniów w szkole ogółem	z tego:		Zdiagnozowane zjawiska przemocy w szkole (w tym przemocy rówieśniczej)		w tym:			
		miasto	wieś			miasto		wieś	
				liczba uczniów	liczba porad	liczba uczniów	liczba porad	liczba uczniów	liczba porad
2017/2018	267 629	155 308	112 321	750	1 111	402	585	348	526
2018/2019	265 851	153 560	112 291	661	998	476	649	185	349
2019/2020	263 332	161 771	101 561	618	968	238	526	380	442

Źródło: Sprawozdanie MZ –06

Tabela 15 Liczba udzielonych porad uczniom w związku z diagnozowaniem zjawiska przemocy w szkole wg rodzaju szkół i miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2019/2020

Rodzaj szkoły	Liczba uczniów w szkole ogółem	z tego:		Zdiagnozowane zjawiska przemocy w szkole (w tym przemocy rówieśniczej)		w tym:			
		miasto	wieś			miasto		wieś	
				liczba uczniów	liczba porad	liczba uczniów	liczba porad	liczba uczniów	liczba porad
Liceum	36 781	35 549	1 232	4	12	4	12	-	-
Podstawowa	173 313	77 056	96 257	458	622	115	217	343	405
Szkoła specjalna	2 796	2 417	379	98	260	62	224	36	36
Technikum i szkoła branżowa II stopnia	41 894	38 992	2 902	41	55	40	54	1	1
Branżowa I stopnia	8 548	7 757	791	17	19	17	19	-	-

Źródło: Sprawozdanie MZ –06

Wykres 10 Udział procentowy udzielonych porad uczniom w związku z diagnozowaniem zjawiska przemocy w szkole wg miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019 oraz 2019/2020

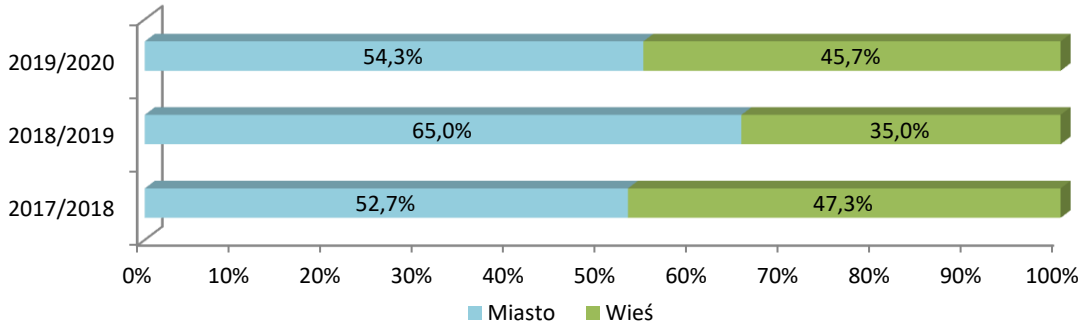

9. Wykonywanie testów przesiewowych (w części dotyczącej zadań pielęgniarki).

W ramach profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą wykonywane są testy przesiewowe. Mają one na celu wykrywanie najczęstszych zaburzeń w rozwoju i stanie zdrowia, w określonych grupach wiekowych, w których zaburzenia te najczęściej ujawniają się lub pogłębiają.

W roku szkolnym 2019/2020 na 135 145 uczniów podlegających testom przesiewowym u 111 703 wykonano testy przesiewowe (82,7 w mieście 76 097 (83,4%) oraz 35 606 (81,1%) porad na wsi. W roku szkolnym 2017/2018 odsetek uczniów zbadanych w ramach testów przesiewowych we wszystkich typach szkół wynosił 99,0% i był wyższy od roku szkolnego 2019/2020 o 16,3 punkty procentowe.

Tabela 16 Wykonanie testów przesiewowych w szkołach wg rodzaju szkół i miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019 oraz 2019/2020

Rok szkolny	Wykonanie testów przesiewowych			w tym:			
				miasto		wieś	
	Liczba uczniów podlegających	Liczba uczniów zbadanych	%	Liczba uczniów podlegających	Liczba uczniów zbadanych	Liczba uczniów podlegających	Liczba uczniów zbadanych
2017/2018	117 858	110 219	93,5	74 416	72 466	43 442	37 753
2018/2019	114 809	113 689	99,0	72 269	71 690	42 540	41 999
2019/2020	135 145	111 703	82,7	91 237	76 097	43 908	35 606

Źródło: Sprawozdanie MZ –06

Tabela 17 Wykonanie testów przesiewowych w szkołach wg rodzaju szkół i miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2019/2020

Rodzaj szkoły	Wykonanie testów przesiewowych			w tym:			
				miasto		wieś	
	Liczba uczniów podlegających	Liczba uczniów zbadanych	%	Liczba uczniów podlegających	Liczba uczniów zbadanych	Liczba uczniów podlegających	Liczba uczniów zbadanych
Liceum	26 611	23 799	89,4	25 956	23 226	655	573
Podstawowa	76 440	60 569	79,2	35 366	27 094	41 074	33 475
Szkoła specjalna	1 248	953	76,4	1 085	807	163	146
Technikum i szkoła branżowa II stopnia	24 736	21 382	86,4	23 219	20 310	1 517	1 072
Branżowa I stopnia	6 110	5 000	81,8	5 611	4 660	499	340

Źródło: Sprawozdanie MZ –06

Wykres 11 Udział procentowy liczby uczniów zbadanych w liczbie uczniów podlegającym testom przesiewowym wg rodzaju i miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2019/2020

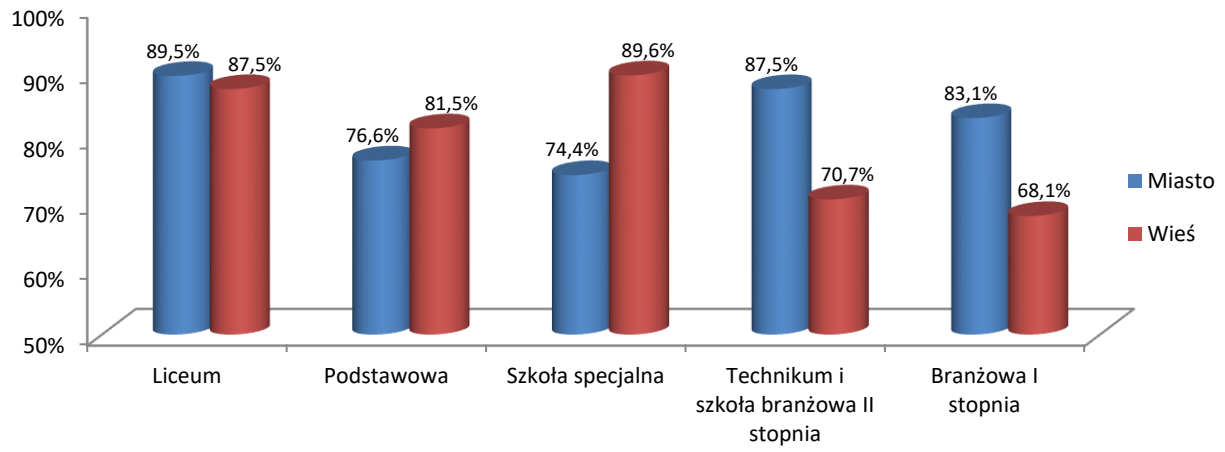

10. Profilaktyczne badania lekarskie

Opieka medyczna realizowana nad uczniami obejmuje profilaktyczne badania lekarskie. W roku szkolnym 2019/2020 podlegało im 110 560 uczniów we wszystkich typach szkół, zaś zbadanych było 60 048, co stanowi 54,3% ogółu uczniów podlegających profilaktycznym badaniom lekarskim. W szkołach miejskich zbadanych było 39 315 (50,1%) uczniów oraz 20 733 (64,7%) w szkołach wiejskich. Różnice między liczbą uczniów podlegającym badaniom a zbadanym często wynikają z niedostarczenia przez ucznia wypełnionej Karty. Pielęgniarka lub wychowawca dostarcza rodzicom Karty profilaktycznego badania lekarskiego ucznia, informuje rodziców o ich obowiązku, wynikającym z ich odpowiedzialności za dziecko która dotyczy wizyty z dzieckiem u lekarza POZ.

Lekarz wykona profilaktyczne badanie lekarskie, a wyniki wpisze w odpowiednie miejsce w Karcie i obowiązkowo odda pielęgniarce).

Tabela 18 Profilaktyczne badania lekarskie wg rodzaju szkół i miejsca położenia w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019 oraz 2019/2020

Rok szkolny	Profilaktyczne badania lekarskie			w tym:					
				miasto			wieś		
	Liczba uczniów podlegających	Liczba uczniów zbadanych[1)]	%	Liczba uczniów podlegających	Liczba uczniów zbadanych[1)]	%	Liczba uczniów podlegających	Liczba uczniów zbadanych[1)]	%
2017/2018	101 629	87 750	86,3	66 291	55 756	84,1	35 338	31 994	90,5
2018/2019	91 770	78 801	85,9	60 512	50 488	83,4	31 258	28 313	90,6
2019/2020	110 560	60 048	54,3	78 507	39 315	50,1	32 053	20 733	64,7

[1)] - *Na podstawie zwróconych kart badania profilaktyczne go wypełnionych przez lekarza POZ.*

Wykres 12 Profilaktyczne badania lekarskie w podziale wg miejsca położenia szkoły w roku szkolnym 2019/2020

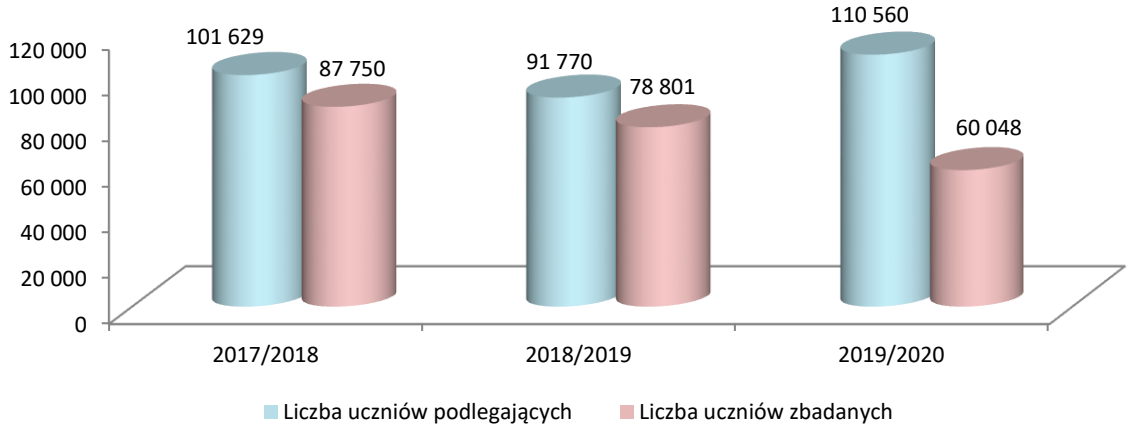

Liczba uczniów zbadanych do liczby uczniów podlegających badaniom wyniosła w rocznym obowiązkowym przygotowaniu przedszkolnym (79,0%); III klasa szkoły podstawowej (40,7%); klasa VII szkoły podstawowej (67,9%); klasa I szkoły ponadpodstawowej (51,3%) oraz 19 rok życia – uczeń kończący szkołę ponadpodstawową (39,9%).

Tabela 19 Wykonanie profilaktycznych badań lekarskich wg etapów edukacji w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019 oraz 2019/2020

Rok szkolny	Roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne		Klasa III szkoły podstawowej		Klasa VII szkoły podstawowej		Klasa I szkoły ponadpodstawowej		19 rok życia – uczeń kończący szkołę ponadpodstawową	
	Liczba uczniów podlega-jących badaniu	Liczba zbadanych uczniów[1)]	Liczba uczniów podlega-jących badaniu	Liczba zbadanych uczniów[1)]	Liczba uczniów podlega-jących badaniu	Liczba zbadanych uczniów[1)]	Liczba uczniów podlega-jących badaniu	Liczba zbadanych uczniów[1)]	Liczba uczniów podlega-jących badaniu	Liczba zbadanych uczniów[1)]
2017/2018	15 639	14 392	24 042	21 741	20 214	17 822	20 663	17 565	21 071	16 230
2018/2019	15 876	14 539	14 604	12 917	19 341	17 600	21 080	17 573	20 869	16 172
2019/2020	15 847	12 524	19 191	7 806	18 669	12 676	38 094	19 556	18 759	7 486

[1)] - Na podstawie zwróconych kart badania profilaktycznego wypełnionych przez lekarza POZ.

Źródło: Sprawozdanie MZ –06
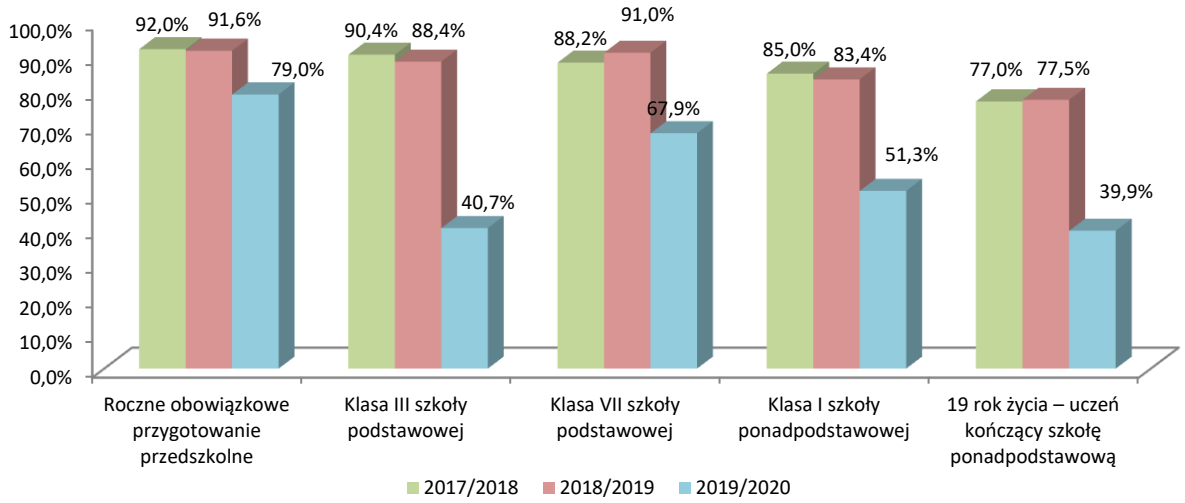
Wykres 13 Udział procentowy liczby uczniów zbadanych przez lekarza w liczbie uczniów podlegającym badaniu wg etapów edukacji w roku szkolnym 2017/2018; 2018/2019 oraz 2019/2020